

Politiszkos žinios.

Amerika.

Amerikos laikraščiai šiūn kartą rasdo daugiausiai apie atsilankymą brolio Vokietijos cieciarius. Daugumas net tokių laikraščių, kurie pirma siūnė ant Vokietijos, kurie kaip neautbūtiną reikalą statė karę Amerikos su Vokietija, dabar garbina Vokietijos cieciurų ir jo siūnėjamą Ameriką broli. Mat kaip greit laikraščių nuomonės persikeičia. O vienog laikraščiai yra įkvėptojais nuomonių savo skaitytojams. Matyt, kad daugumas laikraščių nuomonių neturi, bet jas taiko prie aplinkybių. Tie pats laikraščiai, kurie pirma geidė karės su Vokietija, dabar tiki, jog atsilankymas brolio Vokietijos cieciarius atgabės ne išpauską laimę Amerikai. Ar ištirkio atgabės — apie tai galima abejoti. Ir tie pats laikraščiai, kurie šiandien garbina dar ne atkaklų vokišką kunigaikštį, jam išvaziavus, vėl griebis savo seno darbo ir vėl sauks, kad Amerikos laimė tik karę su Vokietija. Be abejonės Vokietijoje ne labai paisy ant laikraščių ypaz ant siundancijų, bet kad laikraščiai ištirkio dalį nuomonių perduoda mažai suprantantiems skaitytojams, tai žinoma, jai ne geistini yra tie siundimai Amerikos ant Vokietijos. Todėl tai cieciurų nutarė siūsti savo broli Ameriką su daugybe dovanų didesnis ir mažesnis vertės visokiems politikieriams: didesniems ir įtekmingiems atgabena tabakerkas deimantais papuosas, mažesniems tik marskinų sagutes. Na, ir tos menkos cieciurkos dovanos iš besijuokiančių iš europiečių, kad jie nesza savo valdonų jungą, padarė despotų garbintojus. Ar iš atsilankymo kunigaikščio Henriko Amerika ir Vokietija apturės kokią svarbesnę naudą, bet visgi tas nors ant tulo laiko praszalys nesikentimus ir savitarpinį neuzsitikėjimą. Jeigu ištirkio tarp šių krasztų karė neisvengiamą ateitį, tai atsilankymas kunigaikščio Henriko nors jos nepraszaus, bet visgi ją nustums ant tolesnio laiko.

Ant salos Kubos žmonės išsizrinko neva prezidentą ir Suvienytos Valstijos giriasi, buk ją išliuosavo iš po Izpanijos jungo ir padarė nepriklūmą republiką, bet ištirkio nepriklūmystė tos Amerikos politikierų sutvertos republikos yra ypatiszka. Apdovanoj vietoms už visokius nuopelnus menkesni politikieriai, kuriems paciose Suvienytose Valstijose ne buvo urėdų, ant neva nepriklūmingos Kubos elgiasi taip kaip namieje, duoda kontraktus ant visokių darbų vien Amerikos kapitalistams, prižiuri vietines valdžias, kurios be daleidimo amerikoniškų urėdninkų nieko negali padaryti. Rods dalį amerikoniškų kareivių ištiraue nuo Kubos, bet dalis jų yra dar ant tos neva išliuosuotos salos.

Amerikoj jau nusibodo karė ant Filipinų, jeigu jau ne visiemis jos gyventojams, tai turbūt didesnę jos dalei. Iš Filipinų rods naudojasi kaudelis urėdninkų, tokių, kokiems namieje truktas gerai mokamų urėdų, teipogi kapitalistai galinti išnaudo-

ti turtus tų salų, bet užtai paprastai žmonės turi mokėti didelius mokesčius ant uždengimo karės kasztų. Kongrese ir senate yra daug priešininkų karės ir juo ji trauksis ilgiau, juo daugiau atsilaisvins priešininkų užėjimo Amerikos jungu ant sprando filipiniečių. Rods szalininkai platinimo Amerikos valdytų giriasi, kad seniau veik trečdalis surinkimų nuo Filipinų eidavo ant naudos Amerikos, o dabar, girdi, ne centas neina į Ameriką. Dabar rods neina pinigai į Ameriką, bet didesnę dalį salos surinkimų paima algos amerikoniškų urėdninkų, o jos dadas yra kelis kartus didesnis negu algos ispaniškų urėdninkų. Taigi filipiniečiams nėra reikalo girti dabartines sąlygas, kadangi ir dabar surinkimai ant tų salų, nors neina į Suvienytų Valstijų idą, bet paskesta amerikoniškų urėdninkų kiseniui, filipiniečiai iš to mažai naudos turi.

Juo ilgiau trunkasi kova, juo žiauresnio budo jos vedimo griebiasi amerikoniški karės vedėjai. Tas buvo pakeltas jau net Washingtono senate. Pereitą savaitę amerikoniškas pasidavė keli filipiniečių vadovai, bet tas dar ne reiškia, kad karė būtų arti pabaigos.

Azija.

Činų cieciorenė jau galutinai apsigyveno senoje sostinėje. Svetimų krasztų ambasadorius cieciorenė priėmė uždraustoj miesto Pekino dalyje, kur pirma ne joks svetimtas įeiti negalėjo. Laikė audiencijos buvo ir cieciurais, bet jis ambasadoriams pasirodė dabar dar labiau sukaivalę negu buvo pirma.

Pietiniuose Činų krasztuose maizstai nepasitilvė ir čia prie progos činiski fanatikai po senovei užpuldinėja ant visų činiečių nekenciamų krikščioniškų svetimų misijų. Pereitą savaitę vėl buvo keli užpuolimai aplinkinėse Kantono ant amerikoniškų ir prancuziškų misijų.

Sugrįžusiai į Pekiną cieciorenė, ant įvedimo svarbesnių reformų ir pinigų ne trūksta. Činiski urėdninkai, moterų rume, cieciurisko Pekino dalyje rado užkasta žemę daug aukso ir sidabro, net kelių simtų milijonų taelių vertės. Aukštą tų ir sidabrą mat čia užkasė urėdninkai, pabėgdami prieš besartinancias svetimas armijas. Škarbo to svetimi svečiai nerado, nes be abejonės būtų jį paėmė.

Cieciorenė paskyrė po 5 milijonus taelių kas metą savo vietininkui provincijoje Tshili. Už tuos pinigus jis turi užlaikyti armiją 100000 kareivių. Ant to, žinoma, 5 milijonų neuženka, bet likusius cieciorenės vietininkai turi surinkti iš jo administracijai pavestos provincijos. Tokiu būdu šitos provincijos virszininkui pavesta visa kontrolė ant kariszkų Činų pajėgų, taigi antarmijos ir laivynės. Jis ant organizavimo armijos rengiasi parsikviesti japoniskus oficerus, o ant organizavimo laivynės angliskus. Bent tepti tvirtina Londono laikraščiai.

Tarybos tarp maskolizko pasiuntinio Lessaro ir Činų rando reikaluose Mandžurijos likimo dar vis neužbaigtos.

Dabar laikraščiai tiki, kad sutartis bus padaryta sekancioj savaitėj, bet panaszias žinias platinio jie ir pirma, o vienog visgi nežinia, kaip toli tos tarybos nužengė; nežinia nė ko Maskolija reikalauja.

Maskolizski laikraščiai garsina telegramus apie pasikėlimą sziaurinių Indijų gyventojų prieš Anglijos valdžią. Kalba, buk buvo jau keli kruvini susirėmimai pasikėlimų su angliskais kareiviais ir buk susirėmimose angliskai kareiviai likosi sumuszi. Angliskas randas nieko ne garsina apie pasikėlimą Indijose ir gal but, kad maskolizski laikraščiai tyčia tokius paskalus leidžia į svetį, ant palegvinimo rando atsietski jo paslapties rindus. Iš maskolizskų laikraščių leidžiamų į svetį paskalų dabar jau naudojasi maskolizskas randas: jis trunka žemės kariuomenę ant Afganistano rubiumas. Be abejonės maskolizski agentai stengiasi ir Afganistane maizstus sukelti. Matyt, Maskolija rengiasi gerai pasinaudoti iš Anglijos karės Afrikoj. Anglija dabar ne ant apgynimo Indijų ne turi kareivių, o jie būtų labai reikalingi, bet nėra iš kur imti, kadangi veik visos jos kariszkos pajėgos įklampytos į karę su burais Afrikoj. Kadangi Afrikoj dabar kanuolės ne gali daug naudoti atgabenti musiuose su burais, tai Kitchener didesnę dalį artillerijos siunčia į Indijas. Matyt ir Anglijos randas jaučia, kad maskoliai rengiasi ten Angliją įkasti.

Pietinė Afrika.

Ar tarp burų ir anglijonų buvo pradėtos tarybos ant užbaigimo karės, tikrai nežinia. Jeigu bandė kas patarpinkauti, tai turėjo nuo tarpininkystės atsaisykti, kadangi Anglija statė tokius reikalavimus, ant kurių burai ne galėjo sutikti. Kad bandymai privatizkai buvo, abejonės nėra, tik tarpininkai, išgirdę Anglijos reikalavimus ir matydami, kad ant jų burai ne sutiks, atsiskė tarpininkauti.

Kadangi paskutiniuose laikuose anglionams truputį geriaus pradžioj sektiesi, tai nors menki pasisekimai pakėlė vėl godulystę Anglijos ministerij, jie szurkszcioj formoj atmetė net tą, ant ko pirma buvo sutikę. Angliskas randas, ant rodos garsaus piudytojo Milnero, ketina burų farmas konfiskuoti ir ant jų kviečia angliskus kolonistus, kurie mat turėtų valdyti burus varguoliais pastojusius; angliskiams kolonistams žada duoti ne nuoburų atimtas gyvulių bandas. Jis įstabus, jeigu burai ne nori pasiduoti ir veda kovą toliau iki galui, kadangi jie būtų tikrais vergais anglionų.

Pereitą savaitę anglionai susaundė vieną iš svarbesnių burų komendantų, Shepersą, kurį radę sergantį, paėmė į nelaisvę. Suvienytų Valstijų kongresas buvo užgryęs atsiliepti į Anglijos randą su praszmu, kad Shepers ne taptų nužudytu, bet besitariant kongresui, anglionai pasiskubino ir Shepersą susaundė. Szitas burų komendantas paėjo iš angliskų valdybų ir jį anglionai susaundė kaip savo pavaldinį. Tas vienog tik dar la-

biau suerzino burus gyvenančius angliskose valdybose. Angliskai laikraščiai pats patvirtina, kad visos angliskos Capo valdybos yra maizstytų apimtos ir kad po susaundymo Sheperso skaitlius kariaujančių angliskose valdybose burų žymiai pasidaugino.

Kitchener pereitos nedėlios dieną atsiaunė į Londoną telegramą, kuriame pranesza, kad aplinkinėse Lydenburg, Transvaaliuje, likosi anglionų nelaisvę paimtas burų komendantas Viljoen, tik nežinia ar tikrais, vienas iš sumanesnių burų vadovų anglionai mat tankiai to paties vardo žemesnius oficerus garsina už geresniusius. Nežinia teipogi, ar Viljoen pateko į nelaisvę vienas, ar su kareiviais; apie jo kareivius Kitchener nieko ne mni.

Pulkauninkas Wilson, netoli Frankfort, paėmė į nelaisvę mažą burų pulkė. Bevedant nelaisvius, ant rytojau ant jo užpuolė didesnis burų pulkas. Užgimė smarkus muszis, iš kurio pasinaudojo nelaisviai ir beveik visi pabėgo. Muszėje kelios deszimty anglijonų tapo užmusztų ir pasaztų.

Danija.

Danijos randas priėmė sutartį padaryti jos pasiuntinio su Suvienytų Valstijų rando reikaluose pardavimo prigulincijai Danijai Mažų Antilijų salų. Amerika už tas salas užmoka 5 milijonus doliarų. Kad perkinyus būtų padarytas galutiniai, reikia, kad sutartį priimtų Suvienytų Valstijų senatas ir Danijos parlamentas. Kadangi Amerikai tos mažos salutės labai naudingos ypaz, jeigu Suvienytos Valstijos užsimaunytų apvaldyti Vidurinę Ameriką, tai nėra abejonės, kad Washingtono senatas perkinį užtvirtis; šio vienog padarys su tuom Danijos parlamentas, pirm laiko ne gali ma įspėti. Danijoj yra daug priešininkų pardavimo ypaz Antilijų salų; net pats ministeriats ne visi tam pritaria. Parlamentas todėl, atmesdamas padarytą sutartį, gali ją į niekus paversti. Jeigu vienog pasiseks szita biznį pervartyti, tai Danija rengiasi pasiulyti Suvienytoms Valstijoms pirkti ir prigulincijai Danijai salą Grenlandiją. Nors sala ta labai didelė, bet tik pietinės jos pakrantės apgyventos; gyvena ant jos viso 12000 žmonių; sziaurinė gi ir vidurinė dalis amžinu sniegu ir ledu uždengta.

Austrija.

Kaip rodosi, Austrija stengiasi pasitraukti iš susirizino su Vokietija ir nori užmegsti ankstesnį ryšį su Maskolija, kadangi mat daugumas Austrijos gyventojų yra slavai, o jie vokiečių labiau nekencia negu maskolių, nors tie ištirkio biauresni už vokiečius. Dabar, ant užmegzimo ankstesnio ryšio su Maskolija Austrijos cieciurais siunčia į Peterburgą sosto pėdinį.

Į Berlyną, ant gimimo dienos Vokietijos cieciurais, atkeliavo Anglijos sosto pėdinis Berlyno gyventojai priėmė kunigaikštį Valijos labai szaltai. Todėl ir jo atsilankymas Vokietijoj gali but tik seimyniszkas, be jokiu svarbesnių politiszkų siekių; jeigu

gu tokius siekius Anglija turėjo, tai jų išsizdėjo pamaciusi vokiečių neprilankumą.

Isz Lietuvos.

Isz Vilniaus.

Pas mus Vilniuje gerai einasi. Lietuviai žymiai pradeda susiprasti.

Jubilejų atlikome katedroje. Žmonių buvo lig durų. Kunigai, noroms — neoroms, turėjo giedoti lietuvizkai: "Sventas Dieve", "Dievas mūsų gelbėtojas", "Dieve gėrybių", "Tegul bus pagarbintas". Žaslių klebonas atleido savo giesmininkus ir giesninkus, kurie dailiai per tris dienas lietuvizkai giedoję. Musz szviezusi ir didžiai ir visi žmonės meldėsi iš "Szalinių", pamokslų teip-gi klausė: mat, buvo pamokslai lietuvizki. Tik davatos lenkės ir sulenkėjusios išbėgo.

Vilniaus lietuviai neulgiu sulaus bažnyčios. 5 d. lapkričio mėnesio gubernatoriui liko pridodtas kun. Kuchta ant prabaszciaus. Dabar lauksime jo užtvitinimo ir pavezdesime, ant kokių tai pamatų pagaliaus szivers čia lietuvizka parapija.

Isz Vilniaus gub.

Per savaitę, nuo 20—27 gruodžio pereitų metų, Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpacijos ligoms: Vilniuje apsirgo: pilvėms sziltnėms 5, tymais 3, rauplėms 5, rože 2, krapu 2.

Pavieziuose apsirgimų buvo: Vilniaus pav., kaime Dainovkioj szlakotoms sziltnėms apsirgo 5, iš jų 1 numirė. Pilvėms sziltnėms Vilniaus pav., kaime Rimšiškiuose apsirgo 5, numirė 1. Ragoziškiuose apsirgo 2; Aszmenų pav., kaime Vaszkeliuose apsirgo 3, Michlunoze 1; Vileikos pav., kaime Gnezdkio apsirgo 10, numirė 1. Tymais: Aszmenų pav. Smorgonėje apsirgo 7, kaime Venalavčiuose 5, numirė 1. Rauplėms, Aszmenų pav. kaime Hanciezčiuose apsirgo 9, Subatinkuose 5; Lydos pav., kaime Ignatkovčiuose 21, Talutnuose 3, Kubilaučiuose 2, Rarkuzčiuose 1; kaime Nerovuose, Aszmenų pav. apsirgo 22, numirė 2, kaime Novosielki apsirgo 6, numirė 1, Cviroviczčiuose apsirgo 4. Žomoi-dziuose apsirgo 9, numirė 1, Obritonoj apsirgo 29, numirė 5, Chazupradėje apsirgo 25, numirė 8, Didžiūnuose 2, Zprudziūnuose apsirgo 26, numirė 7, kaime Losk apsirgo 21, numirė 5, Dabiojoj apsirgo 19, numirė 1. Sibiri zku maru miestelyj Smorgonij apsirgo 2 žmonės.

Pirmoje pusėje gruodžio mėnesio pereitų metų Vilniaus gubernijoj buvo 35 gėrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo paciu padegėlių 13, nuo negerai įtaisyti ir nevalytų kaminių 1, nuo padegimo 4 ir nuo nežinomų priežasčių 17. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridrido blėdies ant 34163 rubl.

Netikėtų mirėjų buvo 15, užmusztų 4, negyvlėjų rado 2. Vagystų papildyta 16; dalgų pavogė už 1154 rubl, pinigų 2101 rubl. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2, Trakų 2, Szventėnų 2, Dismos 2, Vileikos 1, Lydos 4, Aszmenų 3, iš viso 16 arklių.

Popežių kunigams liepia ne sėti valdų.

Austrijoj likosi pagarsintas apszaltiszkas rasatas popežiūs iš vyskupus, kuriame popežiūs liepia dviasizkijai saugotiesi ir ne leisti į bažnyčią kalbiskų valdų. Popežiūs atsisako nuo sprendimo apie tų klusumą, pri pažista bažnyčioj tiesas prigimtai kalbai katalikių, bet liepia turėti atmintį ir naudą viespatystės. Katalikams prisako saugotiesi nesutikimų ir valdų, kunigai turi but tame paveiklu visiena katalikams. Gaila, kad popežiūs nepajista mūsų kunigų.

Jeigu žmonės sektų mūsų kunigų paveiklą ir jų pamokinimų klusų spangai, tai antai Amerikoj lietuviai ne būtų jau like, jie būtų jau tarp savęs išsipačioję visai. Jeigu szigdie yra dar lietuviai, tai ne mūsų kunigų nuopelnai. Lietuvioj kunigai, kaip įmanydami, platina lenkystę tarp savo avelių, ne viespatystei ne tar naujų, o Amerikoj, ant palegvinimo žvejonės ir lupimo žmonių, juos tarp savęs piudo, nors kunigų priderystė platinti meilę ir sutikimą.

Isz Eriogalos, Kauno gub.

Sunkų daro išpudi, matant kaip lietuviai musz pakraszcizuos, svetimo apsuoti gaivalo, pamazėli nyksta tautiszkai, imdami žlebruoti kokia nors svetima kalba, dar sunkesj be abejonės padaro išpudi, užtėmėjus piczicij Lietuvos, kaip lietuviai pasvę, dēlei savo tamsumo ir nesupratimo, griebiasi švetimes kalbos ir pradeda laudyti savo liekų "polcka razmova".

Sunkiai tapo užgauti mano tėvynainiszkį jausmą, pravažiuojant per Eriogalos apylinkę. Čia tai gavau patirti, juog vyrai itin dažniau jau patys pirmi bando prakalbinti ir kalbėti lenkiskai. Jasvainiuose ir Eriogaloje vaikais tik ir girdėjau lenkiskai žlebruojant. O ir po sodžius labai tankiai, kas pas žemaičius, dar ne girdėta, ne sapnuota, išgirsi lenkiską szneką. Po kumetynius gi kaip kur, kaip girdėt, nebemoka gerai net ne vienos, ne kitos kalbos. Tai kokia pasmėkė ponų mokslo! Nežinau ar juoktis, ar verktil...

Ar sziaip, ar teip, o dvarai ir dvareliai, kurių čia ir skrudynų pribarsyta, neispsakyti praga sztingą daro ant apylinkės žmonių įtekmę. Jie tai yra čia tikrais lenkystės lėdais, iš kurių platinasi po žmonės klaidingi supratimas išsazgintų jų akys lenkiską, o pažėmings "klo-piską" lietuvį kalbą. Ne kitą galima isztarti ir apie klebonijas.

Isz Suvalkų gub.

24 d. rugsėjo buvo iszmėtyti atsisaukimai "Tevynė pag. szauk." ant kelio, einancio nuo Naumiescio ant Kybartų link. Žmonės, radę atsisaukimus, skaitė ir didėliai džiaugėsi. 29 d. rugsėjo buvo Grižkabudėje atleidai, ten ap linkui buvo keliai pilni atsisaukimų, ir paciam Grižkabudėje, apie bižnyčią, bižnyčioje, ant kapinyno, ant rinkos ir keles žmonių rado į kisenius pridėta atsisaukimų; isz to didėliai žmonės divyjos, kad nejuoziams tampa pridėti kiseniai atsisaukimų. Ant kapinyno buvo matyt net atviri sau skaitant, tarsi būtų ne negimaiszkaitymai. Didėliai gražu buvo matyt, kad pojerėte pamatę žmogus, tuojau, pasilenkęs, paima ir į kiseni užideda, o pasuk kokią užkaboryje skaito. Tikslai tiek gaila, kad atsisaukimai "Tevynė pagelbos szaukai" mažai skaiziusiems menkai suprantami. 6 d. spalio atleidi buvo Ranczavos Sintautuos. Ten teipgi buvo daug primėtyta atsisaukimų ir daugeliui į kisenius pridėta. Žmonės, pajutę, vien didžiausji ir radę atsisaukimus, noriai skaitė, bet buvo ir tokių, ką labai susiraukė ant to žiūrėjo ir tēmijo, ar nepamatsy numetant ar kur nors kisanant koki atsisaukimą, norėdami pasukti pranezti policijai. Bet nieko nepatėmijo, kas tuos atsisaukimus mēto, arba į kisenius deda.

Iz viso ko matyt, kad toki metinotojai didėi gudrus, kad negal nieks jų sugriebti, ar užtėmyti, o tokius stebėtinus darbus atlieka, per ką žmonės iszmislėja po tokių atsitikimų nebutus daiktus: vieni sako, kad velniai tokius darbus atlieka, kiti nurodo ant aniolų; kiti sako, kad esz toki tai ragana; kiti paio, kad tai esz toki žmonės, kurių nieks nemato...

Isz Latvijos.

Rygiškams užginta, sako, loszt lietuvizkų teatų (apie tai esz paslaptinis cirkuliaras nuo vy-

riausiojo policijos departamento). Jie mētos kaip įmanydami, kad tik gaut leidimą ir nustamt nuo savęs tų sunkių naztų. Pona J. kreipėsi su praszmu prie latvių blaivystės draugystės "Auseklis", idant jie, kaip tuos pasbroliai, padėtų lietuviams kiek nors tame dalyke; tie ukvatniai ant to sutiko ir padavė praszimą policiesieriui, kad daleistų jiems perstatyti lietuvizkų komediją "Amerika pirtyje". Policiesieris, negalėdamas pats savo valia daleist, nusuntė jų praszimą gubernatoriui, o gubernatoriui atsakė, kad jų istatuose nėra nieko pasakytą apie loszimą lietuvizkoj kalboj teatų.

Tuomet p. J., nenorėdamas apleist reikalo, kreipėsi prie rusų draugystės "Krasny krest", kur teipgi meiliai iszklausė jo praszimą, juo kad p. J. prikdėjo pauzaut ant "Krasny krest", karsztai žmėsi už darbo, bet tą patį gavo nuo gubernatoriaus atsakymą, ką ir latviai. Pabudo ir vietinė lietuvių paszalpos draugystė isz miego ir padarė gubernatoriui tokį jau praszimą, bet ir vėl gubernatoriui atsakė, kad draugystės istatuose nėra nieko parodyta apie loszimą teatų. Mat visokias priekabas atranda! Mintaujos kalėjime tebesėdi daktras Vaioneis jau 20 mėnuo. Ant silarko kartais sesers, bet joms neleidžia pasimatyti. Valgymus, ką atgabena, pirma, tik kas zin ar jam priduos; knigų neprima. (Isz Vapo).

Isz Stakliskės, Trakų pv.

Musz aplinkyje lietuvizsko ant seiszvis: ne bažnyčiose, ant staicij, abrozų, ne ant kryžių ant kapų ne žodelio prasztyto visur prigimtoje kalboj nėra, nors visur aplink gyvena lietuviai. Vis lenkiskai. Lietuvizskai rasyt mat ant szventų vietų nepritinka, neiszuola! Viso labo lietuvizski paraszai yra Stakliskėje tik ant dviejų, ant trijų paminklų ant kapų ir ant paminklo jubilejaus 1900 metuose. Medij jubilejaus kryžiai davė bajoras Jėceniszkas (brolis žinomo kunigo lenkofano), tikėdamasis, kad bus lenkiskasis paraszas, bet klebonas prikėlė prie jo geležinę tolybziją su lietuvizku paraszu: "Ant paminklo jubilejaus 1900 m. klebonas Stakliskij su parapijonais". Szitas pagiginas klebono darbas labai lenkams nepatiko, o jeigu koks nors lenkpa laikis, nezinodamas, kad ten lietuvizkas paraszas, ateina isz votomato pabuciuoti, tai tuoj, pamatę lietuvizkus žodžius, atszoka, kaip nuo ugaies.

Isz Liudvinavo, Kalvarijos pav.

1901 m. priesz velykas tapo įkurta lietuvizka krautuvė Jurgio Senkaus. Tik žmonės labiausiai eina pirkti pas žydus, ne kaip pas savo žmogų. Matyt, kad žmonės nenor atprast "goseftų" vartoti su žydais.

Isz Senapilės, Suvalkų gb.

Trakiszkų kaime, arti Senapilės, per Mykolines užmuszė Andrių Matulį, Trakiszkų ukininiko Romanauko berną. Užmuszėjais patirti Budrevicziai: tėvas, sunus ir žentas. Matulis tarnavo pas Budreviczijų už berną, bet kad jam dingio isz skrinutės pinigai, tai atsitraukė. Matulis tvirtino, kad pinigus pavogė szelmininko sunus ir ketino kailį jam iszsperti.

Pajiega vabalų.

Terp gyvų sutėvimų kaulinius žvėris vadina pergalėtojai kovoje už buvį, už drucziausius ir sumaniausius. Protas kaulinių sutėvimų yra kur kas didesnis ir terp jų artai žmogus stovi ant augzžiausio virbalio, bet užtai kaslink pajėgų ir greitumo jis stovi toli užpakalį kitų žvėrų. Isz žvėrų gyvenančių ant sausėdmių tvirciausius yra sloniūs, kuris ant savo nugaros gali neszt lengvai sunkenybę 3000 svarų; didžiuns gi vienu uodogės sudavimu sudauzo tvirciausius padirbtą valtį. Kaslink greitumo paukszciai užpakalį palieka visus kitus gyvunus: paczintis karvelis nulekia į valandą 120 kilometrų, taigi lekia greiciau negu greiciausis geleziakelio traukiai; kregždės be peslėjimo gali nulekti net kelia tukstanczius kilometrų, jos perlieka lengvai visą oceaną tarp Europos ir Amerikos.

į trys suimti į kalėjimą, laukia nusprendimo. Graūas paveizdas. (Isz "Naujienu").

Sekretorius propagandos.

Sekretorius propagandos rytinių krasztų katalikų reikalams prie popežiūs likosi paskirtas popežiūs delegatas Bombajų, Indijos, arcė vyskupas Zalevskis. Naujas sekretorius gimę Lietuvioj, dvare Veliuonoj, ant Nemuno kranto. Lietuvizskai jis moka, bet žinoma, ne laiko savę už lietuvį, tik už lenką kaip ir visi Lietuvos bajorų dvarponių vaikai.

Isz Trakų, Vilniaus gub.

Žydai mergų prekėjai: Simcha Pergamut ir Szolma Rosenberg suviliojo, žadėdami geras vietas, dvi lietuvaites isz vieno kaimo netoli Trakų: 17 metų Oną Kumpienę ir 16 metų Oną Oreszkoviczię. Iszvežė jas į Varsavą, o toliaus rengėsi gabenti į Austriją ir ten parduoti. Perkant vienog bilietus važiuoti toliau Varsavoj, ant merginų ir žydų jų vadovų atkreipė akis stovintis ant stacijos žandaras ir sulaukė lygiai lietuvaites kaip ir jų vadovus. Jos bus iszszqstis atgal į gimtinį krasztą, žydai mergų prekėjai pateko už groty. Mat kaip kadai ir maskolizkiems žandarams prisiška ką gero padaryti, tik ant nelaimės, tas atstinka labai retai.

Isz Prusų Lietuvos.

Berlyne pasimirė vokiškas rasztininkas Ernst Wichert, kuris paraszė diktai pasakojimų isz gyvenimo Prusų lietuvų. Wichert gimęs 1831 m. Instrutij, Prusų Lietuvos, lietuvų gyvenimui todel galėjo geriau pažinti negu daugelis kitų vokiškų rasztininkų. Mokslą baigė jis Karaliauciaus universitete. 1860 m. p. stoji pavieziuo sudžia Prukulę, o 1877m. pakeltis į senarijus augstusio krasztu sudo Karaliauciuje. Wichert buvo iki savo amžiaus galo sandarbininku iszeinozeio Karaliauciuje laikraszcio "Altprussische Monatschrift", kuriame tankiai patelpa rasztai apie lietuvizkus dalykus; buvo jis vienu isz iszeiozųjų to laikraszcio.

Ant arklinių geleziakelių linijos nuo Karaliauciaus į Kalthof įvedė elektriką traukių vartymui, vjetoj arklių.

Netoli Inszrucio, važiuojant ant medžioklės parlamento pasiuntinio Gaultke, kada jis įvažiavo į plantą, ant jo užvažiavo ukininkas Radiszantis ir pono vėžimą numetė į szalį, isz jo ponai iszpuolė ir gana sunkiai apšaukė. Užtai sudas Radiszautį nusprendė ant cziely metų kalėjimo. Nusprendimas neisrodzo teisingu, kadangi Radiszantis nenorėdamas užklūdė ponų vėžimą.

Kaime Lygetrakuos sudegė klounas su szimėtiniais javyais ukininiko Didjargazio ir arklininkai. Biėdį ognies padarytą skait ant kelių tukstanczių marčių.

Jeigu kaslink vėjo tvirtesniai yra žindanti žvėrys, kaip antai slonai arba šlapiai, arba gyvenanti jūrose didžiuoliai, tai jie ir kaslink didumo yra didžiausios tarp gyvų sutvėrimų. Jeigu primate didumą ir prie jo prilyginti tvirtumą ir greitumą, tai surasime, kad proporcingai prie didumo, ne kauliniai, bet bekauliniai vabalai yra ir greičiausi ir druzniausi.

Paimkime ant pavėkslo visiemis žinomą žioga. Saitas vabalėlis, pasipyręs ant paskutinių kojų, gali persukti plotą 200 syk didesnę negu visas jo kūno ilgis. Kaipgi tvirti todėl turi būti raumenys paskutinių kojų sąstū vabalėlių, jeigu ant jų pasipyręs, gali teip didelių suolių padaryti! Tarp žindančių žvėrių toliausiai gali nusizoti Australijos kangurus: vejamas jis gali padaryti suolių 10 metrų, taigi 33 pėdų. Kanguras vieną turį 1 metrą augusio, todėl didžiausias suolis nepereina 10 syk žvėries didumo, taigi prilyginant prie žioga, kanguras turį silpnėsnes turi kojas negu žiogas. Jeigu žmogus turėtų, prilyginant prie didumo, tokių kojų kaip žioga, tai jis lengvai galėtų persukti per augusius bažnyčių bokštus ir per placiatas mies-ty triobas.

Dar didesius suolius negu žioga daro paprastės blusos: jų suolių bava dar didesni negu 200 syk paimtas kūno ilgis ir suolių daro daugiau negu žioga. Blusos, prilyginant prie didumo, priguli prie labai dratų sutvėrimų. Iš to naudojasi žmonės: mokina blusas traukti ant lygaus stalo mažus vežimėlius, popierius įkanules, taigi daiktus ne desmitį kartų sunkesnius už blusas sunkumą ir tokius mokina blusas rodo už pingus ant jomark blusų cirkuose.

Ir kaslink gretumo vabalai pralenkia žvėris ir paukščius. Musė, pavėkslinis, lėkdamas, sparais daro 330 sudavimų per sekundę; lėkdamas teip, musė per minutą nulektų 1 kilometrą; o jeigu galėtų lėkti be perstoimo, tai 28 dienas apsklėtų visą žemę; o musė vienog ne yra greičiausiai lakiojantis vabalas, daug greičiau kruta sparnai gylių, todėl jie lėkia daug greičiau už musę. Ant gretito krutiniom sparnų reikia didelės raumenų pajėgos, jų vabalai, prilyginant priedidumui, turi labai didelę.

Angliskas mokslineis Newport darė bandavones su tulais vabalais ir persitinkino, kad antai vabalėlis carabus auratus pavėlka augusio, ant palinkusios lentos padėta sunkenybė 40 kartų didesnę už sunkumą savo kūno. Jeigu žmogus tokią jau pajėgą turėtų, tai jis galėtų užkilti ant kalno geležinkelio vagono. Žinoma be ratų, prikrauta 7000 svarų tavorų. Didelę pajėgą turi ir lietuviams pažįstami karkvabalai: jeigu arklys turėtų tokią pajėgą kaip karkvabalas, tai jis turėtų panežti sunkenybę 17000 svarų, tuom tarpu teip druto arklio nėra ant svieto, ne nebūvo.

Ir žindai vabalų daug tvirtesni už žandus žvėrių. Antai visi lietuvių žindai, kad skradžėles len-gvai išgrautia skyles tvirtesniais medžių. Karsztuose karsztuose gyvenanti termait teip išėda medines triobas, kad jos sugriauva, vien stiklo, metalų ir akmens jų žindai grauti negali. Kirminai gi vabalų širėx ne tik pergrautia kiekiausias medis, bet jeigu užstoja kelia, persigraudžia per sving, ciną, ciną, net per geležinį bletą. Ant to juk reikia nepaspauskiai tvirtų žandų, su silpnais juk ne išėstų skylių netik metaluose, bet ir medyje: nė žmogus, nė žvėris ne sukrumtys geležies, ne pragaužt juse skyles.

Isz Amerikos.

Ateiviai Amerikoje.

Laiske paskutiniu laides su skaitymu, rado Amerikoje svetur gimusių žmonių, taigi ateivių: Austrijoje gimęs 276249, Čekijoje (Čekija) yra dalis Austrijos, gal todėl ir pats Amerikos statistikai iš politikierių nežino skaitumo tarp gimusių Čekijoje ir Austrijoje ir nežino kaip turi reikštis austrijojai 156891, Kanadiškų anglijon 785958, gimusių Prancūzijoje 104341, Vokietijoje 2666990, Holandijoje 105490, Vengrijoje 145805, Airijoje 1618567, Italijoje 484207, Meksikoje 103410, Norvegijoje 336985, Vokietijoje Lenkijoje 150332, Maskolijoje Lenkijoje 154424

Galicioje 52403, siaip lenkų 20351; gimusių Maskolijoje 424096, Skotijoje 233977, Savedijoje 573040, Saiveicijoje 115851, Valijoje 93682, kituose kraštuose 356950. Lietuvių tame surasne ne patikome, kadangi mat ap juos Amerikos politikieriai nėra girdę.

Straikteriai užpuole ant truko.
TERRE HAUTE, IND. Straikteriai kalnakasiai užpuole ant vežančio skabus truko, pradėjo saudyti ir truki. Masinistas ir peckorius teposgi paleido kelis sukusius ir vienas sukus užgavo darbininką Higermaną.

Pleskikai užpuole ant miesto.
SANTA ROSA, N. MEX. Septyni raiti pleskikai atkako į saim miestelį, susaukė gyventojus ir liepė jiems sunesiti pinigų ir visokias braugenbes, ką persigand žmonės ir padarė. Paskui pleskikai užprasė „apilpėstus“ į saliną ir kiekvienam apūdnyje po 3 stiklus degtinės, prasišalino. Atsigriebė nuo išgydymo, žmonės apsiginklavo ir leido išvyti pleskikus, ir ištikro pavijo juos vienogį terpkąnė. Užgimė musiz, kuriame trys pleskikai liko užmušti, keturiems gi pasisekė ištrukti.

Didelė vagysta.
CINCINNATI, OH. Kasoj cizinykštas Schroth Packing Co. pas rodė didelį, sėkiantis 400000 dol. nepteklius pinigų. Pinigų tuos išnešė sekretorius kompanijos Braemer, kuris cizina tarnavo per 25 metus. Visi jam tikėjosi ir todėl niekada ne darė revizijos kasos ir knygų.

Nepasauktas pranasas.
ST. LOUIS, MO. Pereitos snavitės duot, nepasauktas pranasas Dryer pagarsino laikraszcio, kad ateinančiojo pėtnyciojar dar kitoj, buvė baises žemės drebėjimai, laike kurių milijonai žmonių prašę. Viena pėtnycija jau perėjo be didelių nelaimių, be abejonės pereis be jų ir antroji Dreyero išpranasau-ta.

Tvanai Pensilvanijoje.
PHILADELPHIA, PA. Nuošmarčik lyty, kurie be perstoimo traukėsi per 24 val., upė Schuylkill išsiliėjo per krantas ir užliejo veik visą klonį. Philadelphia priemies- tui Manaynak iš dšios vandens užlietas, cizina vandens pasikėlė ant 20 pėdų augscizina paprasto pavirsiaus.

Nauji aukso plotai.
DENVER, COL. Darbinkai, kasdami žemę po naujai pastatyta cizina rotuse, užliko aukso kasty-nes: pasirodė, kad piešok yra aukso grūduliai.

Prairie du Chien, Wis. Netoli nuo cizina, ant lauko naszlės Dousmann užliko aukso. Specialistas, išsilyrė žemę, nusprendė, kad joje, kiekvienoj tonoj yra už 8 dol. aukso.

Nelaimė kastyne.
OSKALOOSA, IA. Anglių kastyne netoli Lost Creek atsitiko baisi dujų eksplozija, kurios daug darbininkų liko užmuštų, o dar daugiau sunkiai sužeistų. Kiek iš tikro žmonių užmušė, nežinia, kadangi iš išgyvusių olij dar ne visus ištraukė, jose yra dar gal ir gyvų, bet jiems užkirs išsigeibėjimo kelias. Iki szio iz olij ištraukė 21 užmuštą. Tarp užmuštų, nors, žinoma, laikraszciai paduoda perkreiptas pravardes, rodosi, daugiausiai yra slovaky.

Pasikore kunigas.
ST. LOUIS, MO. Cizinykscizma Alexijon lignonbutij pasikore 63 metų kunigas Jokietis Fred Kronholdt iš Josephville, Mo.

Vyskupus nera savininku bažnyčiai.
ST. LOUIS, MO. Pas sudij Hough prasidėjo prova cizinykscizmo katalikisko archyviskupui Kaino su viena airizij parapija. Parapija reikalauja, kad sudas uždraustų archyviskupui parduoti bažnyčią. L. udininku parapijos yra kunigas Murphy, kuris, pasiremdamas ant kanoniskų tiesų, išrodinėjo, kad bažnyčių savasties gali prigulėti vyskupams. Tarp musizky airų agentų tokių nėra, kurie drystų kokių nors būdu dora nors „pries neteisagiusius vyskupų užimamymus atsiliepti, jie moka net tiesas ant vyskupų ausdos pakreipti ir melą už teisybę laikyti. Kadangi kunigai kitų tautų yra doraisiais, todėl kitur ne tokių blaury netusikimų ne buva, kaip lenkizkose ir lietuvizkose parapijose. Ir mes galime musų kunigus teisinges nias padaryti, bet ant to reikia, kad tarp parapijonų būtų geresnė vienybė; reikia, kad parapijonai mokėtų teisybę nuo neteisybės atskirti ir kad visi stotų apgynim-teisybės.

Szalcziai.
Pereitą nedidelį dieną tulose Suvienytų Valstijų kraštuose buvo tikrai: siberiziskų szalcziai. Mieste Panto, Minnesotoj, termometras rodė 25° žemiaus zero. Sztete Indianoj, mieste Sioux City buvo 20° žemiaus zero. Didžiausias szaltis vienog buvo mieste Baldwin, Wis.: cizina termometras nupnolė iki 30° žemiaus zero.

Pastorius tvirtina, kad žmogaus dvasia mirtna.
NEW YORK. Presbiterijonų pastorius Drs Charles Parkhurst, sakytomas pamokėlė bažnyčioj ant Madison Square, išsreškė, jog klaidi esanti nuomonė apie nemartų žmogaus dvasios; tikėjimas į nemartų dvasios egs priezingas szventraszcizai.

Apkaltina kalnakasiu organizaciją viszininkus.
INDIANAPOLIS, IND. Atsibuvę cizina kalnakasiu konvencija. Ant vieno suirinkimo, pirma tarnavusi biuruose darbo organizacijos mergina Millie Meredith apskundė lygiai prezidentui kalnakasiu organizacijos Mitchell kaip ir kitus viszininkus buvė je stengėsi užslėpti nepriteklų kasej, kokių padarė organizacijos kasierius Pearce; išsadvinėjo melagingas atskaitas. Likosi iszrinktas komitetas ant perdirėjimo knygų organizacijos persitikinti, kiek teisyb yra apskundimuose anos merginos.

Gaisrai.
COLUMBUS, OH. 22 d. sausio siautė cizina, ant East Spring str., didelis gaisras: ugnis isznaikino didelę muringą triobą, kurioje tilpo kelios pardavinycios. Blijd ugnies padarytą skaito ant 500000 dol. Prie gėsinimo, nugriuvusios sienos, keturi ugnagesiai liko pavojingai apkulti.

MOBILE, ALA. 25 d. sausio siautė cizina didelis gaisras, kuris pridribo bldies ant pusės milijono dolarių. Ugnyje pražuvo ir du žmonės, o prie gėsinimo keli ugnagesiai liko sužeisti.

FALL RIVER, MASS. Sudėgė cizina New England Cotton Yarn Co. medvilnės dirbtuvės. Blijd ugnies padarytą skaito ant 200000 dol.

BAY CITY, MICH. Sudėgė cizina dirbtuvės Crump Mfg. Co. Blijd ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

ST. PAUL, MIN. Siautė cizina didelis gaisras, kuris isznaikino visą triobą blokų tarp Jackson ir 4 str. Blijd ugnies padarytą skaito ant 250000 dol.

Nelaimės ant geležinkelio.
MEXICO, MO. Netoli nuo cizina iszszoko iš rėlių geležinkelio traukis ir isz dalies susidauė. Prie to beveik visi pasidieriai liko legviau ar sunkiau sužeisti; sunkiai sužeistų yra 12 žmonių.

LEADVILLE, CAL. Ant Rio Grande geležinkelio, netoli Pando, iszszoko iš rėlių tavorin's traukis. Prie to du traukio tarnai liko užmušti, vienas mirtnai apskultas: 18 tavorais prikrauto vagonų susidauė.

OMAHA, NEBR. Ant cizinykscizios tavorinės geležinkelio stacijos susimūšė du traukiai. Prie to vienas traukio tarnas liko ant vietos užmuštas, trys sunkiai ir trys lengviau apkulti.

Explozijos.
WALSBERG, COL. Vienoje szafijoje Colorado Fuel and Iron Co. kastynių netoli Pictou atsitiko baisi eksplozija, kurios 6 darbininkai liko užmušti, o 10 sunkiai sužeisti ištraukė iš užsidegusios kastynių olos.

NEW YORK. Dirbame cizina ties 42 ul. tunelyj atsitiko baisi dinamito eksplozija, kurios 6 ypatos likosi ant vietos užmuštos; skaitlių gi sužeistų paduoda mažiau-siai ant 100 žmonių. Materializsą blijd eksplozijos padarytą skaito ant milijono dolarių.

Isz darbo lauko.
BOSTON, MASS. 500 cizinykscizų vedėjo pakėlė sztraiką.
JEFFERSONVILLE, IND. Darbininkai American Car Co. dirbtuvų sugrįžo prie darbo.
HAZLETON, PA. Kastynešes Lettmer, kuriose nuo pereitos vasaros ne dirbo, prasidėjo vėl darbai.
CHICAGO, ILL. 500 cizinykscizų kraucizų atakė vietas užtai, kad jie norėjo sudurti vietinę uniją.
CUMBERLAND, MD. Senatorius Stephen B. Elkin pirkio aplinkinėse Little Kanawha 1000 akru

žemės su angliais, ant kurios ne užliko pėrengė kelias naujas kasty-nes.
BUFFALO, N. Y. Dirbtuvės Dunkirk ant tulo laiko pasilio-vė darbai, per ką 4000 darbininkų atsirado be darbo.

ROSSLAND, B. C. Sztraikcas kalnakasių Le Roi anglių kasty-nės pasibaigė ir darbininkai sugrįžo prie darbo.
WILLIAMSPORT, PA. Bus cizina pastatytos didelės szilkų parviny-cijos, kuriose ras darbą 800 darbininkų.
COLUMBUS, OH. Sztraikai kalnakasių szito paviecio kasty-nių pasibaigė. Sztraikai traukėsi 8 mėnesius ir pasibaigė laimėjimu darbininkų.

WONOSCKET, R. I. Dirbtuvės Alice Rubber Mill nuo 25 d. sausio likosi uždarytos ir per tai 1000 darbininkų atsirado be darbo.
WILKESBARRE, PA. 500 darbininkų kastynių West End Coal Co. pakėlė sztraiką. Sztraikieriai reikalauja, kad nuo darbo būtų praszaloti ne prigulinti į uniją.

EDENBURG, PA. Darbo cizinykscizios kastynešes yra gana, tik užmokeis už darbą niekai. Kompanija nori, kad darbininkai beveik dakti dirbtų.

HURON, OH. Darbai cizinykscizios rudos kastynešes pasilio-vė, kadangi mat vandens užsalo ir valtyis ne gali priplaukti ir iszveiti iszkastą rūdą.

CONNELLSVILLE, PA. Szito-s aplinkinėse pereitą savaitę de-gė 20253 kokso pecizai. Prie visų dirbo po penkis pilnas di-nas.

SHARON, PA. Dirbtuvės National Steel Works pagarsino, jog ant szų metų algos darbinin-kų mipešos dirbtuvės bus tokios jau kaip ir pernai.

HAZLETON, PA. Kastynešes Dodson & Co. užgimė nesutikimai su darbininkais užtai, kad kom-panija nutraukia nuo algų skolą už tavorus paimtus jos sztruo-se.

BINGHAMTON, N. Y. Wick-ware Bros ketina cizina pastatyti naujas plieno dirbtuves, kurios bus didžiausios ant viso svieto. Dirbtuvės tos ne prigulės prie apvaldžiusio Amerikoje plieno dirbimo trusto.

Pereitą savaitę Savienytose Valstijose buvo 292 nusibankrutinimai; tą pacizį savaitę pereitose metuose buvo 252, o 1900 m. 246; taigi skaitlius nusibankrutiniom cizina buvo didesnis negu kada nors per tris paskutini's metus.

Isz Lietuvos dirvy.

Ginkimės!

Pasirėmami ant to kad užmu-sėjas prezidento McKinleyo buvo lenkizskos kilmės Amerikos ukasas, cizina gimęs, neukenciziantis svetimo ateivių Savienytų Valstijų politikieri vienis: lyg isz maitso savo užimamymus speunki-nio svetimos ateivystės. Kadangi Amerikoje valdžia yra politikieri rankose ir tokių, kuriems mažai rūpi teisybė ir dora, tai ateivių priezait tikisi pervaryti savo užimamymus; politikieriai siundo ant ateivių visas Amerikos gyventojų luomas. Reikia todėl mums gintiesiems paties, sueti i vienybę ir visiems kruvoj pakelti protestą prieš užimamymų ne-ukenciziančių ateivių Amerikos politikierių. Ir tarp tikrų amerikonų, visi dorosieje žmonės pritaria ateiviams: isz jų susitvėrė teip vadinama „Ateivių Užtarčių Lyga“. Ji iszaukia ateivius gintiesiu nuo užimamymų vietinių fanatikų.

Rusizskas laikrasztis „Svoboda“ užmano, kad laikraszcizų re-dakcijos atspaudinių atskan-cizios blankietis ir juos iszdaliotų savo iskaitytoms, o tie, surinkę, žinoma nuo to ruzcizų ukėstys popieras, paraszus, tuos blankietis su protestais persiustų savo szteto senatoriui ir Washington. Užimamymas tas praktizskas, re-ikia pradėti darbą tuojau, kad ne būtų per vėlu.

Mes ne traukiame, ne kalb-na me savo vienuolizų į Ameriką ir ne laikome isz jų dangų musų žmonės, protestuojame vien prieš užimamymų Amerikos fa-natikų, norinčių uždrausti musų broliams ir seserims atkakti į Ameriką tik todėl, kad jų neukenc-izcia fanatikai politikieriai.

Isz Baldwinville, Mass.
Kaldų sevyntę tuli musų lie-tuviai praleido vieni ant katalikiz-kai; nors jie tankiausiai girusi ka-talikyste, ypacz salimuose prie bare, o pasielgime pasirodo ne tik ne katalikais, bet net nė žmo-nėms. Pirmą Kaldų dieną teip pulkiai džiaugėsi, apvaiszcizioda-mi Christaus gimimo dieną, kad net kraujas tekejo, isz nosų rau-doni burbulai szoko. Kad pada-ryti didesnj triukšmą, kad pasiro-dyti priez svetimtaucizų kuo biauiausias, iszsimėdo su lenkais ir teip garsiai apvaiszciziojo Chri-staus gimimo dieną, kad net de-dės su lazdoms turėjo įkiskiti tarp. Tas apvaiszciziojantiesiems teip didelę katalikų szventę ksz-tavo 50 dol. Gaila ty lietuvizskų pinigų, lyg į balą imestų be jo-kios naudos, sukizstų į svetimtau-cizų kizsenių. Jeigu cizina eitų tik apie pinigų, būtų dar tiek to; bet ant nelaimės, tokiais darbais lietuviai užtraukia panieką ant visų musų tautos, užtraukia ne-kenčiamą amerikonų ant visų ir ant gražiai besieigiančių. Ką gi vie-nog padaryti, kad to musų ne-gražiai besieigianti broliai ne no-ri suprasti. Jiems užtenka giti-tiesi, kad yra katalikais, o elgiasi visai ne katalikizkai, visai prie-zingai, negu liepia priakymai. Ką gi paisyti! Juk atkakus kun-gij, ukėmoks jis jam donj, nusi-dėjimai buvo aleisti, atlikę isz-pažinti vėl pastoja teisiu ir gali toliau iszaujo netikusius darbus vartyti. Teip, kunigas ga-li aleisti, bet žmonės ne aleis ir už darbus kelių nieksų, reikia nukęsti visiems lietuviams, klau-syti izniekinimus nuo svetimtau-cizų.

Laikraszciai, kaip galėdami, stengiasi mus gero iszmokyti, szaukia, kad neimtinume savęs, elgtumėmės gražiai, bet pesztukai laikraszcizų ne skaito, sako, kad isz skaitymo naudes nėra. Oi yra dideli nauda. Skaitanti juk ge-rus laikraszcizų įmusztynes žemi-naszcizias lietuvių nesiduoja i traukti; apart to skaitymas ir daugiau gero stgabena.

Isz East St. Louis, Ill.
Ką p jau buvo garsinta „Lietu-voje“, 11-ta d. sausio buvo cizina susirinkimas „Tėvynės Myletojų Dr-tės“ kuopos (No. 34), ant kurio susirinko pusėtniai vietinių lietuvių teip ir isz St. Louis, Mo. Susirinkimą atidarė p. J. Sapa-kauskas. Kalbėjo p. S. Vencius, A. Milvydas ir Radzinskis. Jie aiszkino apie musų tėvynę Lietu-vą, kuri garsi ir galinga buvo lai-kuose Vytauto, Algirdžio ir Gedi-minų; papasakojo teipogi apie vergus mus brolių lietuvių po Rusijos valdžia gyvenancizų; ra-gino visus lietuvius ruzt es i vienybę, nes galėt centų ant tautiz-kų reikalų, ant „T. M. D.“, ant kankintinų už lietuystę ir t. t. Pralabos patiko susirinkusiems, ir daugumas vėlyjo apie tokius dalykus tankiau iszgirsti. Gal neudilgio pabus isz smudlio ir musų aplinkinės lietuvių. Prie-ba pas mus žmonės kalba, kad pakol Kaulakis buvo lietuvių va-dovu, ne joks balius ne apee da-vo be didesnių ar mažesnių vaidų ir nesutikimų; nusikrazizius nuo Kaulakio, visi lietuvių padoriaus gyvena negu pirma, žinoma, isz-mes sulenkejus ir iszgamų spang-ai traukiančius Kaulakui. Mat szites dvasizskas vadovas, vietoj mokinti savo avelas sutikimo, daugiausiai prisidėjo prie palaikymo vaidų.

Musų lietuvių juokiasi isz pro-testų Kaulakini neva 6 draug-gezyzi, kurios patalpiavo savo protestus: „Zvaigždė“, „Tėvy-nė“ ir „Katalikė“. Jos protes-tuoja ne prieš parapiją ir draug-gezyzi komitetas ir ne prieš korespondentes, bet prieš „Vie-nybę“ ir „Lietuvą“ užtai, kad pa-talpiavo teisingus rasutus. Ir dagi kas protestuoja? Ugi zakristijo-s, vargamistrai ir keli Kaula-kio bernai. Draugystės uztarin-cizios už Kaulakį vienos lenkiz-skos, nes ir konstitucij turi len-kizską, kitos nors lietuviszkos, yra mažos, vos beilakancizios; tarp pasiraszų yra net toki, kurie gal lietuviszkų bažnyčioj nėra buvę. Kodėl je ne protes-tuoja priez autorius straipsnių, bet priez laikraszcizius, kurių re-daktorai juk ne atsako už prie-teklius musų parapijoi ir jų negali žinoti. Mes, rasz „Vienybė“ ir „Lietavo“ patilpusies traispi-nius, pasiraszėme tikroms pravardėms ir už savo raszus atsakome: prie mus todėl reikėjo kreiptiesi protestuojantiems.

Prova už bažnyczios savasties 20 d. kovo. Kaulakis prie kiek-venos progos garsina, kad prova pabaigta ir buk sudas vyskupui pripažino bažnyčią, bet tas jo leidimas tyzcia pasakas yra melagingas ir tį gerai žino Kaulakė, o vienog neteisybę

žmonėms skelbia. Beje, prova buvo perkrautė pas sudij Common Pleace Court, bet liko-ri pripažinta per dideli szitam su-dai perkrautė ir jis nusprendi-mo ne iszadvė, bet pavadė ant nusprendimo trijų sudijų. Ku-nigo szalininkai, maty prikalb u-ti, pradėjo platinti paskalb, buk archyviskupus užstāt už bažnyčią 13000 dol. kaucijos ir gaves da-leidimą atdaryti bažnyčią ir kad prova yra pabaigta ir kad ją pa-rapija praszė; tokias žinias pla-tins ir per anglizskus laikraszc-izius su pridėjimu, kad darbi-bažnyčia jau užraszta ant archy-viskupų. Tas vienog yra netei-sybė.

Parapijonai perkėlė provą į Su-preme Court. Už apeliacizją užmo-kejo 80 dol. Kaulakis garsino, kad parapija turė pastatyti kau-cijos 8000 dol., kitaip ne galės ielti į sugztesnį sadą, o draugystės ne turi tiek turio, kad galėtų kaučij teip didelę pasta-lyti. Ir tos vienog Kaulakio vil-nias ant vėjo nūėjo. Kadangi ant Dr. Szv. Antano užraszta bažny-cizta, tai ji turėjo izsimti tik pil-nus dokumentus ant bažnyczios savasties ir juos paduoti į Recor-dų ofisą kaip kaučiją. Augz-ciziasius sudas, perdirė-ję visų dalykų, sugrąžino provą į Common Pleace Court N 2. Mat prova ne buvo sudyta ir nė vienas sudžia ne buvo pasiraszęs po nu-sprendimu.

Dabar Kaulakis prisilaiko su-savos pakečėjais eklepie itilijonų bažnyczios, kadangi daugias jo niekas priimti ne nori, bet ir cizina pasekėjų ir jo klausancizų bernų mažai turi. Mat kas per augz-tai bando szokti, kas savę per daug augzszina, paprastai per-šėmai nupola; juk ir New Phila-delphioje ne galėjo užsilaikyti, ka-dangi ir ten žmonėms jau ne spangi.

Isz East St. Louis, Ill.
Ką p jau buvo garsinta „Lietu-voje“, 11-ta d. sausio buvo cizina susirinkimas „Tėvynės Myletojų Dr-tės“ kuopos (No. 34), ant kurio susirinko pusėtniai vietinių lietuvių teip ir isz St. Louis, Mo. Susirinkimą atidarė p. J. Sapa-kauskas. Kalbėjo p. S. Vencius, A. Milvydas ir Radzinskis. Jie aiszkino apie musų tėvynę Lietu-vą, kuri garsi ir galinga buvo lai-kuose Vytauto, Algirdžio ir Gedi-minų; papasakojo teipogi apie vergus mus brolių lietuvių po Rusijos valdžia gyvenancizų; ra-gino visus lietuvius ruzt es i vienybę, nes galėt centų ant tautiz-kų reikalų, ant „T. M. D.“, ant kankintinų už lietuystę ir t. t. Pralabos patiko susirinkusiems, ir daugumas vėlyjo apie tokius dalykus tankiau iszgirsti. Gal neudilgio pabus isz smudlio ir musų aplinkinės lietuvių. Prie-ba pas mus žmonės kalba, kad pakol Kaulakis buvo lietuvių va-dovu, ne joks balius ne apee da-vo be didesnių ar mažesnių vaidų ir nesutikimų; nusikrazizius nuo Kaulakio, visi lietuvių padoriaus gyvena negu pirma, žinoma, isz-mes sulenkejus ir iszgamų spang-ai traukiančius Kaulakui. Mat szites dvasizskas vadovas, vietoj mokinti savo avelas sutikimo, daugiausiai prisidėjo prie palaikymo vaidų.

Musų lietuvių juokiasi isz pro-testų Kaulakini neva 6 draug-gezyzi, kurios patalpiavo savo protestus: „Zvaigždė“, „Tėvy-nė“ ir „Katalikė“. Jos protes-tuoja ne prieš parapiją ir draug-gezyzi komitetas ir ne prieš korespondentes, bet prieš „Vie-nybę“ ir „Lietuvą“ užtai, kad pa-talpiavo teisingus rasutus. Ir dagi kas protestuoja? Ugi zakristijo-s, vargamistrai ir keli Kaula-kio bernai. Draugystės uztarin-cizios už Kaulakį vienos lenkiz-skos, nes ir konstitucij turi len-kizską, kitos nors lietuviszkos, yra mažos, vos beilakancizios; tarp pasiraszų yra net toki, kurie gal lietuviszkų bažnyčioj nėra buvę. Kodėl je ne protes-tuoja priez autorius straipsnių, bet priez laikraszcizius, kurių re-daktorai juk ne atsako už prie-teklius musų parapijoi ir jų negali žinoti. Mes, rasz „Vienybė“ ir „Lietavo“ patilpusies traispi-nius, pasiraszėme tikroms pravardėms ir už savo raszus atsakome: prie mus todėl reikėjo kreiptiesi protestuojantiems.

Prova už bažnyczios savasties 20 d. kovo. Kaulakis prie kiek-venos progos garsina, kad prova pabaigta ir buk sudas vyskupui pripažino bažnyčią, bet tas jo leidimas tyzcia pasakas yra melagingas ir tį gerai žino Kaulakė, o vienog neteisybę

žmonėms skelbia. Beje, prova buvo perkrautė pas sudij Common Pleace Court, bet liko-ri pripažinta per dideli szitam su-dai perkrautė ir jis nusprendi-mo ne iszadvė, bet pavadė ant nusprendimo trijų sudijų. Ku-nigo szalininkai, maty prikalb u-ti, pradėjo platinti paskalb, buk archyviskupus užstāt už bažnyčią 13000 dol. kaucijos ir gaves da-leidimą atdaryti bažnyčią ir kad prova yra pabaigta ir kad ją pa-rapija praszė; tokias žinias pla-tins ir per anglizskus laikraszc-izius su pridėjimu, kad darbi-bažnyčia jau užraszta ant archy-viskupų. Tas vienog yra netei-sybė.

Parapijonai perkėlė provą į Su-preme Court. Už apeliacizją užmo-kejo 80 dol. Kaulakis garsino, kad parapija turė pastatyti kau-cijos 8000 dol., kitaip ne galės ielti į sugztesnį sadą, o draugystės ne turi tiek turio, kad galėtų kaučij teip didelę pasta-lyti. Ir tos vienog Kaulakio vil-nias ant vėjo nūėjo. Kadangi ant Dr. Szv. Antano užraszta bažny-cizta, tai ji turėjo izsimti tik pil-nus dokumentus ant bažnyczios savasties ir juos paduoti į Recor-dų ofisą kaip kaučiją. Augz-ciziasius sudas, perdirė-ję visų dalykų, sugrąžino provą į Common Pleace Court N 2. Mat prova ne buvo sudyta ir nė vienas sudžia ne buvo pasiraszęs po nu-sprendimu.

Dabar Kaulakis prisilaiko su-savos pakečėjais eklepie itilijonų bažnyczios, kadangi daugias jo niekas priimti ne nori, bet ir cizina pasekėjų ir jo klausancizų bernų mažai turi. Mat kas per augz-tai bando szokti, kas savę per daug augzszina, paprastai per-šėmai nupola; juk ir New Phila-delphioje ne galėjo užsilaikyti, ka-dangi ir ten žmonėms jau ne spangi.

platinant tarp žmonių tėvynėje ir svetur. Musų miesto lietuvių apie teisybę ir persiti-krinimą nesirupina, jie tik kaip už-sukta maszina rėkia, kad tie ką laikraszcizius ir knygas skaito, yra szluptarniai ir bedieviai, o aukau-jancizius pinigų ant iszleidimo naujų knygelių tai reikia, kad gy-vus temė prarytų. Kasin ar ir kunigai, kurie prie „Tėvynės My-lėtojų Dr-tės“ priguli, yra bedie-viai, o tokių: man rodosi, yra ke-li: Kun. Antanas M. Milukas, ant suszelpimo „Tėv. Myletojų Dr.“ paaukavo 160 exempl. „Pa-jautos“, už ką likosi pripažintas garbės šanariu, o kun. A. Kaupas isz Scrantona, Pa. moka net po \$2.00 metinį į „T. M. D.“. Ar-gi ir juos galima vadinti szluptar-niais? Todėl musų kuopos prie-zai yra tik netikusis apszmeiz-jaus visai nekaltois tautizkos jėd-nės. Tą je daro per nežinojimą. Turime viltį, kad su laiku jie su-pras savo klaidas ir nuodėmes priez savo tautą ir pastos tėvy-nainiais.

Musų „T. M. D.“ kuopa nutarė laikyti kitą susirinkimą, kuris at-pas 1 d. vasario 1902 m. pas p. Zen. Smilingį, po num. 500 Illi-nois Ave. E. St. Louis ir tikimės, kad šį kartą, nors ir priezai-tingas konkti, netruks ir pritarė-ja, užmanytas reikalas eis kas kartas pirmyn. Tuli cizinyksc-iziai lietuvių žada apsvartyt, ar nusiduos cizina suverti kuopą „Savienyimo Lietuvių Amerikoje“, ir politikszia Kliubę: tas būtų la-bai naudinga, jeigu tik tį galėtu-m padaryti.

Isz St. Charles, Ill.

Matydamas visur lietuvių ky-lant tautizkai ir besidarbujant ant lietuviszkos dirvos, ryžausi at-siliepti į musų miestelio lietuvių, kurie tautizkai ne kiek ne yra pakilę. Mes nieko dar gero ne-ėsimė nuveikti, kuom galėtume pasigirti, nors cizina

neseniai susekė, kad aliuminijus, arba metalus ištrauktas iš molio, duoda labai didelį karstį ir sūta metilų jau dabar pradeda vartoti išdirbystėje, kur ant tarptautinio reikio didelio karstio. Vartojant metilus ant kuro ne buva nedomų ne suodų, ne pelenų. Prie sudėjimo aliuminijus daro i brangus akmenėliai safyrai ir rubinai vietoj pelenų, tik žinoma, akmenėliai tie buva smulkesni, su laiku gali pasisekti apturtėti ir didesnius akmenėlius.

Magnesiumu jau dabar vartoja ant apturtėjimo didelių sverius, iš jo naudojasi ypaz karštie ant apsvietimo didie plotų nakties laike leidami pripildytas magnesiumo bombos į orą, o pastui su elektros pagalba jse esanti magnesiūmų uždaga.

Taigi mat, joo toliaus, joo daugiaus mokslinciai suranda medegų tinkanciu ant padarimo sulumos ir žiburo. Nėra abejonės, kad tokių medegų suras dar daugiau.

ISZ VISUR.

Pietiniuose Chinuose siaucia azijatiszkas maras. Meste Shingting nuo maro pasimirė 100 žmonių.

Mieste Peszt, Vengrijos sostapilė, sudėję dideli Concordia malūnai. Blėdį ugnies padaryt skaito ant trijų milijonų kronų.

Mieste Belfast, Airijoj, linių audimų dirbtuvėse griuvo sienas ir užbėrė daug darbinių. Prie to mažiausiai 10 darbiūnių likosi užmūstyti.

Azijatiszkoj Turkijoj kurdai įsiveržė į Armeniją, išdegino kelis kaimus Bitlis distrikte. Mieste Bitlis 20 armeniečių likosi užmūstyti.

Ant Bulgariško rubėžiaus, Kossowo apskrtyj, turkizski karavai susimusę su bulgarais; tame susimusime 20 bulgarų likosi užmūstyti.

Ant prgolnczių Anglijai Fidijsių, Oceanijoj, apsirėisė azijatiszkas maras, kuris ypaz terp ezabuvij gana smarkiai siaucia.

Isz Amerikos sienecia į Mas koliją net 36000 tonų visokių žemdarbiškų įnagių ir maszių. Ant pergabavimo jų į Odesą reiks szezčių garlaivių.

Balkanų kalnuose sudėję staiziatikiziskas Sv. Povylo klioistorius ant kalno Athes. Ugnyje pražuvo klioistoriaus pėdinis; ir 9 zokoniškai, o 20 zokonių tapo sunkiai sužeisti.

24 sausio Japonijos pakrantėse siautė didelės vėtrės, laike kurių pakendo daug žvejų laivų. 200 žvejų neuzgrįžo ant kranto, su jais ne žinia, kas atsitiko.

Anglijos randas padavė parlamentui užmanymą apunkinti Anglijoj svietim atveitystę ir negeistingų ateivių visai ne leisti; atsisavio užmanymu egzaminuoti ir neizsilaikiusius egzaminuoti ne daleis ti izalpti ant kranto.

Amerikonizsko pasiuntinio Konstantinopolij agentai jau užmokėjo pėmusius ir nelsavė amerikonziskų misijonier Stone ir jos drauge Tšilka, pėziškams suuderstoj už paleidimo pinigų. Reikia laukti dabar paleidimo szičių moterų.

Garsus mokslincius, Berlyno universiteto profesorius, 80 m. Rudolph Virchow, iszszokdamas isz karo, gana sunkiai apsikule. Isz pradij daktarai laikė apsikulinus už nepavojingus, dabar vienom apie juos turi kitokių nuomone; dabar kalba, kad senas mokslincius nuo tų apsikulinų gali miri.

Kadangi lenkai dabar atsisaiko pirti tavorus isz Vokietijos, tai vokizski agentai, atkakę i Lenkiją, ne kalba dabar vokizskai, bet prancuzizskai ir dalina cirkuliorius spudintus prancuzizskoj kalboj. Ar nuo prancuzizskai kalbančių agentų lenkai noriau pirti vokizskus tavorus, galima abejoti.

Visose katiliziskose baiznyzose surinko pereituose metuose popiežiui teip vadinaus Svvento Petro skatikių tik 23000 frankų, taigi mažiau negu kada nors pirma. Suvienvytose

Valstijose surinko tik 249000 frankų. Žmonės mat pradeda mažiau nesiti aukų ant popiežiaus naudos.

Angliziskas laivas "Saverna", kuris spalij mėnesij iszplaukė isz San Francisco su tavorais ir plaukė į Australiją, netoli salos Naujos Zelandijos paskendo. Viena dalis buvusių ant žmonių mažoje valtyj priplaukė salos Tahiti, kita g' izlipo ant salos Reao. Laivo kapitonus ir 3 jurininkai prapuolė; tie be abejonės prigėrė.

Į Vindoboną atėjo žinia, buk Atenuose, Grekijos sostapilė, kada karalius iszėjo pasivaizszioti į parką, koksi vyriškis su peiliu norėjo karalių nudurti. Dirbantis parke darbininkas, pamatęs, kas atėjo, šoko į tvrą karalius ir ano vyriškio o ir vietoj karalius, jis tapo į szoną su peiliu įdurtas.

Lūkie paskutinio liaudės sukaitymo, atlikto pereituose metuose, Belgijoj buvo gyventojų 6694000, ant beveik tokio ploto kaip Kauno gubernija. Taigi Belgija 5 kartus tirszcziau apgyventa už Lietuvą, o vienog belgijonai desimti kartų turtingesni už lietuvius. Tę padaro mat didesnis apsvietimas gyventojų Belgijoj, o per tai ir mokiėjimas suaudoti krasztu turtingumą.

Lvoje lenkizski studentai pakėlė nepilankias Maskolijai demonstracijas prieš maskolizską konsulatą. Valdžios rados laukė demonstracijų ir apstatė konsulatą policijantais, bet studentai, sugrįžę nuo kapinių, kur ant kapų kariautojų už laisvę Lenkijos 1863 m. pūdėjo vainikų, pertraukė policiją kordoną ir rengėsi įsiveržti į maskolizską konsulatą, bet ant jo apgynimo atsistūję eskadronų raitų kareivių, kurie nuo su dideliu vargu, studentus isvaikė.

Danijos randas prisakė savo pasiuntiniui Washingtono pasirašyti po sutarimu padarytu tarp Danijos ir Suvienvytų Valstijų, kurios už 5 milijonus doliarų perka nuo Danijos paskutinię prigulincias Mačų Antilij salutes. Gyventojai vienog ne nori prigulėti prie Suvienvytų Valstijų, jie protestuoja prieš pardavimą. Danijos parlamentas teipogis dar ne priėmė pirkimo, o rando, be parlamento pritarimo ne gali niekam krasztu savasties ne parduoti, ne padovanoti. Randas vienog nori neatbutinai tas valdybas parduoti. Suvienvytoms Valstijoms.

Vokietijos laikraszeiziai garšina, buk randas rengiasi nupirkti nuo privatizskų kompanijų abidvi svarbiausias garlaivij linijas, taigi Brems ir Lloyd garlaivius ir Hamburgo kompanijos. Tokiu būdu Vokietijos žmonių suiszezinių, itaisos peretų isz privatizskų rancų į rando rancas. Amerikonizski kapitalistai bandė pirti Vokietijos kompanij garlaivius; pėmus tuos garlaivius rando, pirti jų jau nieks ne galėtu. Vokietijoj gelezinkeliai jau seniai rando nupirkti nuo privatizskų kompanijų, dabar atidvi kompanijos už savo garlaivius reikalauja 225 milijonų markų. Randas tuos pinigų gali lengvai gauti per užtraukimą paskolos.

Nauji iszradimai.

Gyvenantis Kriokavoj lenkas inžinierius Rychnowski surado naują gaz gamto, jo praminat Elektroidu, kurį vietiniai daktarai duoda ant kvėpavimo ligoniams eergantiems dūvams, anemijai ir drigsnų suerzinimui. Prie gydymo szičių ligonų elektroidas iszduoda labai gerus vaisius.

Londono gydytojas, Dras Bukinham daro dabar bandavus pirti tavorus isz Vokietijos, tai vokizski agentai, atkakę i Lenkiją, ne kalba dabar vokizskai, bet prancuzizskai ir dalina cirkuliorius spudintus prancuzizskoj kalboj. Ar nuo prancuzizskai kalbančių agentų lenkai noriau pirti vokizskus tavorus, galima abejoti.

Visose katiliziskose baiznyzose surinko pereituose metuose popiežiui teip vadinaus Svvento Petro skatikių tik 23000 frankų, taigi mažiau negu kada nors pirma. Suvienvytose

Diubtuvėse Cereal Sugar Co. Peorijoj daro dabar bandavus suaudojimo teip vadinaus hidroliaus arba neiszaudotos pridierancizs medegos, pasidarusios prie dirbimo cukraus. Isz vieno galono hidroliaus isztraukia vieną galoną spirito ir 3 galonus uksuso. Kadangi galonas hidroliaus kasztuoja tik 7 centus, o galonas spirito \$1.32, isz ko \$1.10 iszpuola ant akcezyzios, o isztraukimas spirito isz hidroliaus kasztuoja tik 3c, tai suaudojant tą medegą, dirbėjai isz jos spirito ir uksuso gali turėti gerpėlėnų.

Netoli Pasadena, Californijoj, ant farmas, kur augina sžtrausą, likosi suaudoti saulės spinduliai kaip pajiega Varanti maszinas atvedimui vandens. Maszinas rados varo garas, bet padarymų garo, vandenį užvirina saulės spindulių sžloma. Ant surinkimo saulės spindulių užvirina 450 litrų vandens katilė, o isz to pasidargas garas, varo masziną vandens traukimui.

Nauji rasztai.

Biblioteka Susiv. L. L. No. 4. Dvyniai vagiu. Parazės kun. V. Dembskiz. Kasztas Mildos Giesmininkiu Dr. New York, N. Y. 1902 m. Spauda "Lietuvos", Chicago, III, 88 pusl.

Kas yra Dvyniai vagių? Apotirus atsako: didžturčiai, kunigai ir valdonai su pulkais kareivių, policijos ir urėdūnų. Kad szičios luomos skriaudžia ir iszaudotų žmonių, to nieks ne užgis, ypacz jeigu pasiseka joms, ar dėl nesumanymo žmonių, ar dėl kitokių aplinkybių prisavinti per daug didelę valdžią. Mat toks jau žmogaus būdas: jis ne skriaudžia kito į save panašaus tik tą sykį, jeigu ne gali, jeigu ne turi savo rancose reikalingų pajiegy. Iszaizskimas to klausymo, atidarymas akių, parodymas žmogui kaip jis yra skriaudžiamas, kad mokėtų nuo skriaudėjų atsigtinti, yra labai svarbų užduotis, bet ant to reikia viską pilnai iszmotyvuoti, sžkicavimo, krovimo žalos medegos ne užtenka, reikia ją pridierancizai apdirbti. To autorius ne padarė. Medegos rados priveda daugiau negu ant iszaizskimo pakelto klausymo reikia, tik gaila, kad jos ne suvedė į tvarką, ne apdirbo, kaip reikia. Ne iszmotyvuoją visko, kaip reikia, tankiai vietoj motyvavimo pastato n'eko nereizskiantį trivializską iszsiutarmą ir to tūri užtekti. Toki motyvai vienog ne gali kitų pertikrinti. Tę formą paprastai vartoja musų kunigai savo pamoksluose; geriau būtų jų jiems ir palikti, veržti jų ne kunigams, rodosi, nėra reikalo, jeigu jų ne gera ir jį mes peikiame pas mus kunigus.

Žmonijos surėdymai mainosi pagal žmonių supratimą ir pagal reikala, formos valdžios mainosi pasakėlus žmonių supratimui, o viigi kiekvienas isz seų formų paliko kokį nors ženklą, pridėjo kokį nors plytelę prie budavonės vadinamos žmonių civilizacija. Buvo laikai, kada ant pastumėjimo žmonių pryzsakin reikalingi buvo ir Kristus ir Mahometas ir "beždžionė" Karolis Didysis. Sžidien silpnai laikosi despectų sostai ir ateis laikas, kad jie sugrius, bet ir jų vietoj įvestas naujas surėdymas ne pas liko amžinas ir jų, atlikę savo užduotį, turės pasitraukti ir atiduoti vietą dar kitokiam. Nėra ant svieto tokių nuomonių, kurios per elies amžių pasilikytų ties pacios, nėra sąlygų, kurios ne persikeistų. Viskas ant svieto žengia pryzsakin, ne pasiliekia ant vietos, ne gali pasilikti amžinai ties pacios ir žmonių surėdymo formos. Kiekvienas amžis turi savo reikalus, o reikalas perkeizcia ir gyvenimo formos: senosios gentkartės sėja sėklį, jos vaisių renka naujosios ir jos sėja sėklį ateinancioms.

Buvo laikai, kad Maskolijoj reikalingas buvo despotas Petras Didysis, o vakarinėj Europoj Karolis Didysis; be jų Maskolijoj ne būtų atsiradę ništaištai, o vakarinėj Europoj socialistai. Tokios evoliucijos, rodosi, ne pripažįsta autorius Dvynių Vagų ir jos ne iszaizskia, todėl reikia teipogi prie silpnų pusų jo darbo prisikaityti.

Lietuvos Plikinkas. Chicago, Dr-te Sz. Antano tures savo plikinką nedolij, 2 Vasario, 1902, iszrinko amatiniaja isz sekancoje uksus: Vincas Rakowski prez. ant 3-ciu metu: Jonas Norbudas viceprez. ant 4-ty metu: Antanas Jasinskis prot. sekr. ant 5-ty metu: Francis Lukosevicius fin. sekr. ant 6-ty metu: Justinas Antanavicius kasierius ant 7-ty metu. Draugyste turi savo kasoje \$655.25 pinigų. Mitingus laikotv. nedolij kiekvieno menesio, 2 val. po pietų, sauleje po nr. 531 Noble st. Todel kiekvienas ir kitas lietuvius ateti prisidaryti.

F. Lukosevicius, sekr. (31-1)

Lowell, Mass. Dr-te D. L. K. Algirdo tures savo baliu subotį, 1 Vasario, Leathers Workers sale, 243 Central St. Prades 7 val. vakare. Iszengs vyrams 3c, moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia su szičios kviecia skaitalingai atanklyti.

South Omaha, Neb. Dr-te Sz. Antano tures savo baliu subotį, 2 Vasario, Prades 7 val. vakare. Iszengs vyrams 3c, moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia su szičios kviecia skaitalingai atanklyti.

Westville, Ill. Teyvnes Myletoja Kuo tures savo suirinkima nedolij, 9 Vasario, 1 val. vidurdienio, sveitineja V. Norvilos, ant kurio ukviescia visus amerikizs ateti pasitinti jiems prigulincias kviecia "Geologia" ir "Baudžiava" ir usimoketi metine mokeski; tie kviecia ir visus kitus lietuvius ateti į priarasyti prie szičios sveitines draugystės pelenozicis apsvietia terp savo broliu.

A. Apanaitis, sekr. Lietuvos Plikinkas. Chicago, Dr-te Sz. Antano tures savo plikinką nedolij, 15 sejos, 1902, darė Berman's Grove, Riverside, Ill. Todel mieldis visu kitu draugyste toje dienoje nedaryti plikinku ne baliu izditi vienit kitiems neuzkenktomam.

Dr-te Sz. Antano tures savo plikinką nedolij, 2 Vasario, 1 val. po pietų, sauleje J. Petroszinas, 168 W. 18-th St., ant kurio bus apsvartytas liabai svarbus reikalas ir todel privalo visi sanarizis susirinkti. Naujimas izsijimas dar \$1.00

Dr-te Liuosybas. Chicago, Dr-te Simano Daukanto laikys savo menesini suirinkima nedolij, 8 Vasario, pusias pirmą val. vidurdienio, sauleje K. Liandaukio, 3301 So. Morgan

Czia admiorloj priėmė labai karstai, karszeiziu gal negu geistų vyri, asi abiziski admiorlo priesai. Pereites nedolios diensz Schley buvo ant dievmalnizs Trinity Episcopop baiznyzioj.

Pereitos nedolios diensz, teatre Olymp, vakarinėj miesto dalij, detektivyj suzeztavo keliolika vaikų nuo 14-17 metų. Juos apskundžia, kad susiorganizavę į vagilių organizaciją, jie iszplėšė daug gyvenimų vakarinėj miesto dalij. Vadovu organizacijos buvoti 14 metų vaikyszius Francisus Rakowski. Prie organizacijos prigulejo daug lenkų vaikų.

Chicagoj yra tiesas, ant kurių pasirėmusi, sveikatos užveizda gali priverstinai skiepyti apsaugojimo rauples kiekvienam nekiepytam žmogui. Isz tų tiesų sveikatos užveizda naudojasi tsyky, kada kokioj miesto dalij pasirodo rauplės. Dabar rauplės suarkia pradėjo siausti vakarinėj miesto dalij. Czia todėl sveikatos užveizda ketina skiepyti rauples, jeigu tik dažins, kad kas jų ne turi įskiepytų.

Chicagos teatralizska Vinco Kapso (Dro Kudirkos) Draugystė, Freiheit Turner salėj parėngė pereitos nedolios diensz teatralizską perstatymą; loszta buvo komedija p. a. Amerika Pirtiję. Veikė: B. Bekampis — A. Szilvingis; Bekampienė — M. Laukienė; Agota — Olsevskeizė; Vincas, suvejvas — Fr. Eismontas; Antanas — K. Rutkauskas; Faibozikas — A. Žemaitis; pirslyz — M. J. Domjonaitis; piemenukas — P. Bujuskas; žydas szinkorius — A. Žemaitis.

Po pirmam aktui Jadvyga Kanapekaitė ir Marijona Patekaitė padainavo, prie akompaniamento muzikos, dainą "Vilija", o po antram aktui Jadvyga Kanapekaitė dainą "Kaip ant vandens". Teatras ir dainos pasisekė kuo goriausiai. Žmonių buvo pilna salė.

Pereitos sanvaitės nedolij Chicagos lenkai beveik visose paprijose atlaikė susirinkimus ir ant jų kelė protestus prieš pasielgimą Prusų rando su lenkais Poznaniaus provincijoj ir iszreizešką pritarimą lenkams Vrszenės sodo naubiustems ir kankintiems už lenkizską kalbą lenkizskiems mokininiams.

Draugyszių Reikalai

Chicago, Ill. Jaunikaiziai ir paneles, senukai ir senelės, visi, eisime ant Jaunų Amerikos Lietuvių Pastilinksiminio Klubu Baliaus, nedolij, 2 d. Vasario, 1902, Freiheit Turner saleje, 3417-21 S. Halsted St., nestai bus vienas isz pulkiausiu lietuvizsku baliu pries užgavens. Prades 4-ia val. po piet. Iszengs 25c. ypat. Muzika po direktoja pagarsėjusio profesorius Fr. Kiefer. Kiekvienas bustie primtas kosidringizsiai per klubo sanarus, ir tereisė gera laika.

M. J. Tananavicius, sekr. Chicago, Dr-te D. L. K. Gedemino ant savo susirinkimo laikyto 14 d. Gruodžio, 1901, iszrinko amatiniaja isz sekancoje uksus: Vincas Rakowski prez. ant 3-ciu metu: Jonas Norbudas viceprez. ant 4-ty metu: Antanas Jasinskis prot. sekr. ant 5-ty metu: Francis Lukosevicius fin. sekr. ant 6-ty metu: Justinas Antanavicius kasierius ant 7-ty metu. Draugyste turi savo kasoje \$655.25 pinigų. Mitingus laikotv. nedolij kiekvieno menesio, 2 val. po pietų, sauleje po nr. 531 Noble st. Todel kiekvienas ir kitas lietuvius ateti prisidaryti.

F. Lukosevicius, sekr. (31-1)

Lowell, Mass. Dr-te D. L. K. Algirdo tures savo baliu subotį, 1 Vasario, Leathers Workers sale, 243 Central St. Prades 7 val. vakare. Iszengs vyrams 3c, moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia su szičios kviecia skaitalingai atanklyti.

South Omaha, Neb. Dr-te Sz. Antano tures savo baliu subotį, 2 Vasario, Prades 7 val. vakare. Iszengs vyrams 3c, moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecia su szičios kviecia skaitalingai atanklyti.

Westville, Ill. Teyvnes Myletoja Kuo tures savo suirinkima nedolij, 9 Vasario, 1 val. vidurdienio, sveitineja V. Norvilos, ant kurio ukviescia visus amerikizs ateti pasitinti jiems prigulincias kviecia "Geologia" ir "Baudžiava" ir usimoketi metine mokeski; tie kviecia ir visus kitus lietuvius ateti į priarasyti prie szičios sveitines draugystės pelenozicis apsvietia terp savo broliu.

A. Apanaitis, sekr. Lietuvos Plikinkas. Chicago, Dr-te Sz. Antano tures savo plikinką nedolij, 15 sejos, 1902, darė Berman's Grove, Riverside, Ill. Todel mieldis visu kitu draugyste toje dienoje nedaryti plikinku ne baliu izditi vienit kitiems neuzkenktomam.

Dr-te Sz. Antano tures savo plikinką nedolij, 2 Vasario, 1 val. po pietų, sauleje J. Petroszinas, 168 W. 18-th St., ant kurio bus apsvartytas liabai svarbus reikalas ir todel privalo visi sanarizis susirinkti. Naujimas izsijimas dar \$1.00

Dr-te Liuosybas. Chicago, Dr-te Simano Daukanto laikys savo menesini suirinkima nedolij, 8 Vasario, pusias pirmą val. vidurdienio, sauleje K. Liandaukio, 3301 So. Morgan

St., ant kurio visi sanarizis privalo pributi ir usimoketi mokeskus ant organo, knygyno ir kitos, ir kiekvienas privalo pėduoti sekretoriui savo gėra adresą, ant kurio buta galime dastuti laikraszi ir surasti su kitokiais Dr-te reikalais. Už nepildymą visus paminėtų dalykų kaip ir kitu Dr-te istatu tapite nubauti pagal konstituciją.

S. Abramavicius, sekr. 946 33-rd St.

Pirmas didelis Rožinis Baliaus. Chicago, Dr-te Sz. Antano tures savo dideli baliu nedolij, 9 vasario, Freiheit Turner saleje, 3417 So. Halsted St. Prades 4 val. po pietu. Iszengs vyrai su pana 25c. Ant szičios balius bus dalytis grafiš roliu kvieticos kiekvienam buvotui. Todel ukviescia visus lietuvius ir lietuvaites ne pamiršti kad szičis bus grafišius ir paskutinis pries užgavens balius.

Dr-te Sz. Antano.

Pajieszkijimai.

Pajieszkau savo patevijo, Motiejus Žilinski, jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Vincas Salaitis, 262 E. Houston st., New York, N. Y.

Pajieszkau Justino Kamos, Klauno gub., Pancevežio pav., Naujamiessio parap., gyvena Hazleton, Pa. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Antanas Zapolskis, 335 Hoffman st., Hammond, Ind.

Pajieszkau savo brolio, Benedikto Arlickio, isz miestelio Pajies, Szauliu pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Antanas Arlickas, Box 511, Springfield, Ill.

Pradesis savo draugams ir pajiesziams, kad ant persikelti isz Pensylvanijos į Chicago ir turėti pas mane reikalus tegul kreipiasi ant adreso: Charles Mazurkevicius, 32 W. 25-th st., Chicago, Ill. (7-2)

Pajieszkau Baltramiejus ir Tamozsiau Geniu, isz kaimo Mankalco, Skaudvilos vol., Raseiniu pav., Kauno gub., gyvena Pensylvanijoj. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Joseph Januszewicz, 30 Willow st., Meriden, Conn.

Pajieszkau Franc. Bitario isz kaimo Labardiu, ir Andr. Jokulio isz kaimo Stamburi, abu Rietavo parap., Raseiniu v., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Mikolas Sakalavicius, 2456 Kensington ave., Kensington, Ill. (31-4)

Pajieszkau savo pusbrolio, Kristo Budeno, Vilniaus gub., Lidoko pav., kaimo Kamaronu. Atisaukiant ant adreso: Jos. Budenas, 116 Ames st., Brooklyn, Mass.

Pajieszkau savo drauges, Veronikos Jakstaites, Kauno gub., isz kaimo Szeskalinku. Ji patir ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Antonina Volik, 38 Ames St., Brooklyn, Mass.

Pajieszkau Kazimiero Uksio, Kauno gub., Telzino pav., kaimo Raseiu. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Joseph Uksis, 2345 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Asz, Barbara Radaviciute, po vyru Lapinskienę, pajieszkau savo dideli Joną ir Juozapą Raseininkus ir miestelio Kalmienus, Kauno gub., Raseiniu pav., gyvena Chicagoj. Jis pats ar kas kitas telkis duoti žine ant adreso: Fr. Lapinskis, Box. 93, Bagdaley, Pa.

Aukos Sakalaviciui. A. Krisciunas ir A. Gabrys sukollektavo.....\$41.00 Dr-te Apasvietimo Broliu pasaukavo.....18.00 A. Krisciunas sukollektavo.....40.50 J. Jukids.....9.35 W. Miedis.....10.00 Concertina Band.....10.00

A. Eterskis ir A. Gabrys sukollektavo.....129.76 F. Palonis.....5.00 H. Kerulis.....46.33 Ant balius laikyto 19 sausio Sz. Jurgio saleje surinkta.....151.60 Sykiu.....\$48.78

Pagal Lietuvos No 3 buvo.....\$275.00 Viso surinkta.....\$763.83

Visiems aukautojams, kaip lygiai kn. Kraucinui už davima baliu sale ir muzikantams Birutis klubo, kurie paaukavo savo darbas ant balius ir vardes prieliejuosiesiems centais ir darbu, visame nelaimingo Kazimiero Sakalavicius, iszterame sžirdinga azci.

Komitetas.

Gradams daugiau sveria nei turtas.

Turtu jau nauj mergeli yra jų gradu. Jei sžidien koks nors jaunikiulis įleisk sau murges, tad 10 isz asinto atimkianti žiurimas ant jos gradu, o tai joje. Jeigu norite prazsailinti nuo savo vėdo iszerbimus ir tureti skaitu iszeizditi, bandykite vartoti Trinerio Gydanai Vyna, kuris ne tik tiktai apsaugo nuo visokių odos ligų, bet teipgi geriantieji ir igryja skaitu teipgi ir prazsailina visuosiu nuo vėdo pucius ir iszerbimus, kurie ne vienam suteikia tiek daug nesmagumu ir apkarina gyvenima. Gydanai Trinerio Vyna galima gauti visose aptiekose, kaipgi ir pas paji jo iszeizdija.

Jos Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Pufkus Daras Plikinkams. Draugystis ir klubai reikalaujanti plikinkams daro pirmasieji Riverside, Ill. tegul kreipiasi ant žemias užpėproke. Martin Pecki, Chicago, Ill.

Chicago, Dr-te 25-th st.

Chicago, Dr-te 25-th st.

ETNOLOGIJA. arba Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandą.

Kalifornijoj, ymasai Arizonoj ir Kalifornijoj. Indijonai ant didelių pietvakarinės Amerikos plotų, susidedančius isz kelių tautiškių giminių, suristus tarp savęs vienokia civilizacija, bet is savo kalbos ne giminingas, vadina Pueblo indijonais todėl, kad jų apgyventuose krasztuose randa griuvėsius triobėsių ir čielų miestų pramintų pueblais. Padiame Meksike, drauge su užkariavusiais tą krasztą augstai civilizacijoj pasiskelusiems toltekais ir aztekais, gyvena čielos elies kitų

Aztekas, gyventojas senovės Meksikos.

gana augstai kulturiškai pasikėlusių tautų, kaip antai: totonakai aplinkinėse Vera Cruz, sapotekai ir michtekai Oaxakoj. Pirmutiniais gyventojais Meksiko buvo čičimekai, kurie likosi apvaldyti toltekų ir giminingų jiems aztekų. Toltekai ir aztekai užkariavo ir dalį Vidurinės Amerikos iki ežerui Nicaragua. Čia jie susidūrė su kulturiškoms viespatystėms maya tautų uždėtoms Guatemalėj, Honduras ir Yucatane.

Indijonai Ekele gimines, Honduras.

Indijonai Ekele gimines.

Is aztekų užkariautų krasztų susitvėrę garsi Meksiko viespatystė, augščiausiai kulturiškai pasikėlusieji Siazurinėj Amerikoj, bet ne aztekai sutvėrė civilizaciją, tik prieš juos gyvenę toltekai ir čičimekai. Šita viespatystė palaikė nuolatinis susisėsimus su organizuotoms viespatystėms Vidurinės Amerikos, uždėtoms tautų maya ir kide Yokatane ir Gatemalėj. Visi tie civilizuoti krasztai prigulejo prie vaisingiausiu Siazurinėj ir Vidurinėj Amerikoj. Apdirbimas laukų ir auginimas kornų davę gyventojams pakaktinai maisto. Ant sausų plotų meksikonai, tyčia nukastais kanalais mokoje isvaduoti, vandeni ir isdziuvisius tirus paversdavo į vaisingus laukus. Statė puikias, dideles is akmens triobas, ypatiskai, originališko stiliaus, rados ne panašaus į stilius europiečių, bet gražias, kokiosios geris ir sžidien civilizotu krasztų architektoriai. Nors meksikonai pažinojo metalus, bet daugiaus jų darbų inagių ir ginklų buvo is titnago ir kieto vulkaniško stiklo. Meksikonai dirbami papuošimai, mozaikos is akmenelių ir abrozdai numegsti is paukščių plunksnų garsus buvo visoj Siazurinėj Amerikoj, bet sžidien juos galima patikti jau tik geresniuose Europos senovishkų liekanų rinkuose. Aukšinė pieška, laikoma plunksnos buvo vartojama kaip pinigai,

